

روایت سرداری حق و باطل بر پرده سینما

مهدی امید

تازه‌ترین محصول سینمای ایران که با مضمون فرهنگ عاشورا ارتباط دارد. مرضی علی عباس میرزایی در این فیلم تلاش کرده تا موضوعی امروزی را به مفاهیم عاشورایی پیوند بزند. قصه فیلم، ماجرای یک معنای بازپروری شده، در یک فضای ندری شبهای محرم، پاکتی پیدا می‌کند که درونش یک چک با رقم بسیار بالایی مواجه می‌شود و حالا از این پس قرار است نحوه برخوردش را با این چک مشاهده کنیم. اما داستان از این پس در مونولوگ‌های افراد مختلف با این شخصیت اصلی ادامه پیدا می‌کند و خود او، کلمه‌های بر زبان نمی‌آورد. مانند افرادی که هر یک بخشی از واقعه را تعریف می‌کند. در این فیلم، تقابل حق و باطل، در باطن انسان ترسیم شده است.

بدون تردید مسائل و وقایع روز و پیرامون ما، سوزهای ناب و مرتبط با عاشورا هستند؛ فقدان انسجام در روایت است. داستان فیلم دچار راه یزیدیان زمان را سد کرده‌اند، مجاهداتی که به خاطر دفاع از دین سر از تن‌شان جدا می‌شود، دوکان و زنانی که به بردگی گرفته می‌شوند، زائرانی که آب به رویشان بسته می‌شود و لب تشنه به دیدار خدا می‌روند... همه نمونه‌هایی از جریان تقابل حق و باطل در روزگار ما هستند که با الهام از وقایع کربلا سال ۶۱ هجری، می‌توان آثار هنری و به ویژه سینمایی قابل تأملی درباره آنها ساخت. اما تولید چنین آثاری، هم به همت و اخلاص و انگیزه والا می‌طلبید و هم به زمینه‌سازی‌ها و انگیزه‌بخشی‌های مدیران فرهنگی وابسته است.

۴۰ میلیارد تومان) پول و سال‌ها زمان و انرژی هزینه شده است. مشکل بزرگ فیلم «سرخساز» و همچنین تعدادی فیلم با گرایش پرداختن به مسائل روز با الهام از عاشورا مثل «پرواز در شب» رسول ملاقلی‌پور و «شب دهم» جمال شورجه و فیلم «هیپات» که این روزها بر پرده سینماست، نمی‌توان به آثار قابل توجهی اشاره کرد.

اما به جز «مختارنامه» و چند فیلم و سریال با رویکرد تاریخی مثل «سفیر» و «روز واقعه» و همچنین تعدادی فیلم با گرایش پرداختن به مسائل روز با الهام از عاشورا مثل «پرواز در شب» رسول ملاقلی‌پور و «شب دهم» جمال شورجه و فیلم «هیپات» که این روزها بر پرده سینماست، نمی‌توان به آثار قابل توجهی اشاره کرد.

هنری پرچانده است، زمینه را برای پرداختن به مسائل روز فراهم می‌کند. نمونه بارز استفاده از چنین سوزی سترگی، سریال «مختارنامه» است؛ سریالی که طی سال‌های اخیر و به پهنه‌های مختلف از سینما به نمایش درآمده است. آنچه سبب تأثیرگذاری بی‌نظیر «مختارنامه» بر مردم شد، شباهت زیاد ماجراها و کشمکش‌های متن آن با واقعیت‌های سیاسی و اجتماعی زمانه ماست، به طوری که در حین تماشای آن گاه فراموش می‌کنیم که «مختارنامه» به دوره‌ای دور از ما برمی‌گردد و دچار این پندار می‌شویم که این روایت، شرح حال ماست. بدون تردید این مهم به قابلیت بی‌نظیر و همتان حال که الگویی برای آفرینش‌های ادبی و

نگاهی به فیلم «چاقی»

روایت کلیشه‌ای مرفهان هوسباز در یک درام لاغر

آرش فهیم

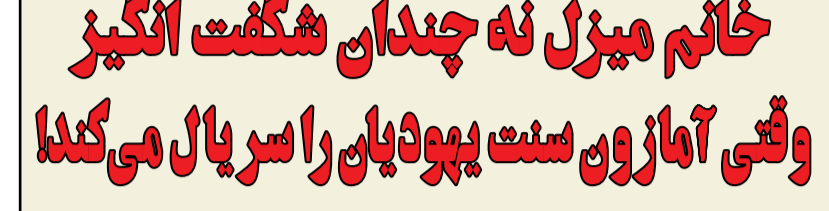
اما در ادامه بدون هیچ دلیل قانع‌کننده‌ای او را رها می‌کند. فقط در یک دیالوگ می‌شنویم که رابطه

اما در ادامه بدون هیچ دلیل قانع‌کننده‌ای او را رها می‌کند. فقط در یک دیالوگ می‌شنویم که رابطه

اما در ادامه بدون هیچ دلیل قانع‌کننده‌ای او را رها می‌کند. فقط در یک دیالوگ می‌شنویم که رابطه

«چاقی»، فیلم اول رامسا قویدل به جز برخی بازی‌های تکنیکی و فرمی که شاید برای فرمگراها دارای جذابیت باشد اما به طور کلی، فیلمی خنثی و برخلاف اسمش لاغر (از نظر روایی و محتوایی) است. فیلمی است که نمی‌توان درباره مزیت‌ها و جلوه‌های دیداری و شنیداری و کارهایی که کارگردان برای فضاسازی انجام داده به آن نمره مثبت داد. اما به غیر از این، فیلم چاقی نه دردی دارد و نه دردمند، نه موضوع خاص و جدیدی دارد، نه روایتی جذاب، نه داستان قابل تحمیلی در آن هست و نه یک مسئله و انتقاد اجتماعی و فرهنگی قابل تأملی!

خانم میزل نه چندان شگفت انگیز وقتی آمازون سنت یهودیان را سرپال می‌کند!

حمایت‌های دولت آمریکا از صهیونیست‌ها، هرگز موضوع جدیدی نیست، مخصوصاً اینکه وقتی صاحب بزرگ‌ترین کمپانی‌های معروف در هالیوود، یهودیان سرمایه‌دار هستند و بیشتر صنایع پولساز دنیا متعلق به این قوم است، کاملاً طبیعی است اگر هالیوود به‌عنوان یکی از زیرشاخه‌های دست‌پرورده‌شان، در جهت جلب رضایت یهودیان صهیونیست مقیم آمریکا، فیلم‌ها و سریال‌های اختصاصی، در موردشان بسازد.

سریال «خانم میزل شگفت‌انگیز» یکی از ساخته‌های هالیوودی است که در طول بخش دو فصل اول خود، با حمایت‌ها و تبلیغات بسیار زیاد توانسته، مهمان شبکه آمازون شود و با بیان داستان‌هایی از زندگی زنی یهودی، در قالبی متفاوت از آنچه تاکنون درباره یهودیان بیان شده، سعی کند نظر مخاطب را به خود جلب کند.

سریال «خانم میزل شگفت‌انگیز» در واقع ساخته شده تا یهودیان و مخصوصاً یهودیان مقیم آمریکا را تقدیس کند. در این سریال ما با زنی روه‌رو هستیم که قرار است نمونه بروز شده و کاملاً ویرایش شده از زنان یهودی مقیم آمریکا باشد.

اصرار و تأکید کارگردان از همان ابتدای سریال بر بی‌پروایی افراطی و شیک و به‌روز بودن دختران و زنان یهودی، به قدری اغراق‌آمیز است که مخاطب را در پذیرش این تصویر فوق فانتزی و لوکس، به شک می‌اندازد. البته این مسئله واقعیت دارد که در بین اروپاییان و آمریکایی‌ها زنان یهودی به هیچ وجه با چنین خصوصیتی شناخته نمی‌شوند و حتی عکس این امر صادق است؛ به همین خاطر هم، اصرار کارگردان زن و یهودی سریال برای ساختن چنین چهره مدرن و به‌روزی از زنان یهودی، منطقی به نظر نمی‌رسد.

شخصیت پردازی در سریال «خانم میزل شگفت‌انگیز» بر اساس تقویت و برتری‌تر میریام به‌عنوان شخصیت اصلی، چیده شده است و حتی یک نفر هم در این سریال پیدا نمی‌شود که این زن خودشیفته را ستایش نکند. اعتماد به نفس اغراق‌آمیز و از خودراضی بودن شخصیت میریام، با توجه به نفرتی که مردم آن زمان آمریکا و اروپا از یهودیان داشتند، بسیار غیرطبیعی و غیرقابل درک است، مخصوصاً که میریام علاوه‌بر احساس برتری که نسبت به بقیه دارد با اعتماد به نفس تمام، نفرت خود را از دین رسمی اکثریت آن جامعه یعنی مسیحیت و مردم مسیحی، ابراز می‌کند و با این حال هیچ برخورد تند و سختی از طرف مسیحیان نمی‌بیند که خب این مطلب، سریال کم‌دی خانم میزل شگفت‌انگیز را به سمت ژانر تخیلی سوق می‌دهد! بقیه شخصیت‌های داستان در این سریال تقریباً به‌عنوان پله‌هایی در زندگی میریام معرفی می‌شوند که یا باعث پیشرفت این زن هستند و یا تنها مسیری هستند که او از رویشان عبور می‌کند.

مسئله احترام به قومیت و سنت‌ها، بحثی است که در بین یهودیان صهیونیست بسیار بالاتر و واجباتر از احکام دین و حتی بالاتر از پرستش و باور به خداوند است. به خاطر همین هم وقتی قرار است هالیوود در مورد یهودیان فیلم یا سریالی بسازد حتماً این مسئله را مدنظر قرار می‌دهد و یک یهودی واقعی در چنین ساخته‌هایی بالاتر از احکام، به سنت‌ها و قومیت‌گرایی وفادار است.

سریال «خانم میزل شگفت‌انگیز» در واقع قرار است داستان اولین زن یهودی که تبدیل به یک استندآپ کمدین می‌شود را بیان کند ولی این زن بنا بر چهارچوب‌های تعریف شده هالیوودی در مورد یهودیان منتخب، به‌عنوان یک زن، از هیچ جمله غیراخلاقی و بهره‌گیری از مستی و لالایی‌گری در اجراهایش خودداری نمی‌کند و خانواده این زن هم به‌عنوان افرادی متلاً مذهبی و اخلاق‌گرا، بدون اینکه به او در مورد رفتارهایش اعتراض کنند، او را به حال خود رها کرده‌اند و تنها گاهی به‌خاطر بعضی رفتارها به میریام هشدارهای کوچکی می‌دهند. در کنار این همه بی‌پروایی، میریام در سریال به‌عنوان زنی شناخته می‌شود که به‌شدت روی سنت‌ها و برخی آداب یهودیان حساس است و حتی یک مراسم را هم در این زمینه از دست نمی‌دهد و همیشه علاقمند به ارتباط با فامیل‌ها و اقوامش است. در این سریال به خوبی یهودی مورد نظر هالیوود که سنت را با گوشه‌پوشی و پوشش‌پوشی دارد ولی مذهب و اخلاق را نه می‌شناسد و نه قبول دارد، به تصویر کشیده می‌شود.

سریال «خانم میزل شگفت‌انگیز» به‌عنوان پروژه‌های مهم برای آمازون، از تبلیغات متفاوت و جالبی هم بهره برده است. برای مثال اسمال آمازون حراجی به قیمت‌های سال ۱۹۵۹ در لس‌آنجلس به پهنه سینما سریال «خانم میزل شگفت‌انگیز» که ماجراهایش در این سال می‌گذرد، برگزار کرد که خب این مسئله و قیمت‌های به‌شدت پایین آن، مردم عادی را شگفت‌زده کرد. البته با وجود همه این تبلیغات، «خانم میزل شگفت‌انگیز» نتوانست مانند دیگر سریال‌های پر مخاطب آمازون طرفدار پیدا کند و شناخته‌شده نشود ولی به‌خاطر حمایت‌های ویژه از این سریال به احتمال زیاد علیرغم باخورد‌های متوسطی که تا به‌حال داشته است، «خانم میزل شگفت‌انگیز» برای فصل‌های بعدی هم تمدید می‌شود و روایت این زن خودشیفته یهودی می‌بی‌پروا را به مدت زمان طولانی به خود مخاطبین اندکش می‌دهد.

ایرانیان ناشناخته مانده است. از یکی از چهره‌های قوم بختیاری است و از این رو پرداختن به زندگی و شخصیت او حتماً با ظرافت‌هایی همراه است. همچنین، از آنجایی که پرداختن به اقوام به خصوص به جهت تاریخی در سریال‌های تلویزیونی کمتر دیده شده و تجربیات قبلی در خصوص قوم شریف بختیاری، با حاشیه‌هایی همراه بوده، تجربه دوباره آن نیازمند جست‌وجاری است. جساتی که با هنر تیم سازنده همراه شده و سریالی دلنشین و روان را رقم زده است.

از طرفی در سریال‌های تلویزیونی کمتر موردی دیده شده که قهرمان آن یک زن عملگر باشد که فقط درگیر زندگی روزمره نیست؛ هم به‌عنوان یک مادر، هم به‌عنوان یک قهرمان و هم به‌عنوان یک حاکم شخصیتی قابل اعتناست.

در سال‌های پایانی حکومت قاجار و دوران پهلوی اول است و در این راه از هیچ کوششی دریغ نکرده است. تا آنجا که به نامی نیکو در میان قوم بختیاری شناخته می‌شود. او اما در میان نسل جدید و شاید بسیاری از

در حال حاضر از گروه فیلم و سریال شبکه سه سیما در حال بخش‌اندازی است. داستان تاریخی درباره زنی قهرمان از قوم بختیاری است. بانویی که به‌عنوان یک چهره سرشناس بختیاری، نمادی از استعمارستیزی

بانوی سردار؛ نماد زن ایرانی

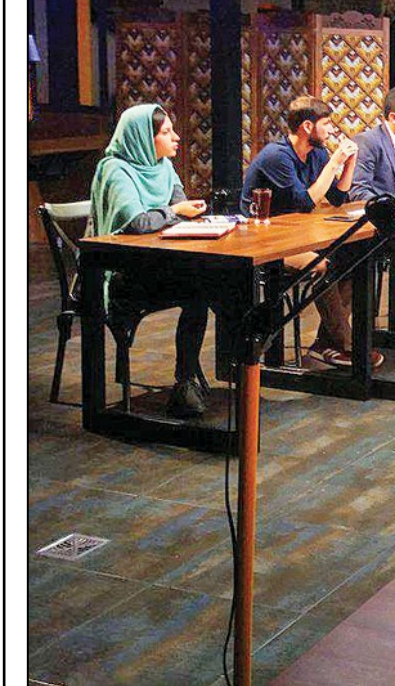
اگر بخواهیم در خصوص وجه سرگرمی برنامه‌های تلویزیونی صحبت کنیم، سریال‌ها همچنان پررین‌ترین به حساب می‌آیند. سریال‌هایی که نه تنها در مضمون بلکه گاهی در انتخاب عنوان هم مسیری تکرار شده را رنج می‌زنند، آن‌گونه که باید نمی‌توانند مخاطب را با خود همراه کنند و گاهی حتی پس از پخش ۵۰ قسمت از عدم همراهی بیننده رنج می‌برند.

با توجه به دنبال کردن سریال‌های تلویزیونی از سوی مردم، لازم است به جای تکرار مضامین استفاده شده، عوامل تهیه و تولید آثار نمایشی، موضوعات بکر مدنظر قرار دهند. پرداختن به مضامین تازه و یافتن داستان‌هایی بکر برای دغدشوار است اما در همین فضا، حال هم کسانی هستند که با احیای شخصیت‌هایی تاریخی از دل اقوام ایرانی موضوعاتی بدیع را رقم بزنند.

سریال «بانوی سردار» ساخته پرویز شیخ طادی در جهان امروز هر امتی برای رسیدن به تمدن و اهداف آرمانی خود باید قادر باشد نیازهای خود را با استفاده از توانمندی‌هایش برطرف کند و ابزار رسیدن به این منظور همانا آگاهی و قدرت کافی است که در سایه پرشگرمی و گفت‌وگوی آزاد به دست می‌آید. در این میان ایجاد بستری مناسب برای شکل گرفتن گفت‌وگویی شفاف با آزادی افکار که افراد از دو گروه موافق و مخالف بتوانند به دور از هر نوع اغرض‌ورزی نظرات خود را مطرح کنند لازمه هر اجتماعی است.

تأملی دیگر بر برنامه «بدون توقف» در چپ‌های به سوی شفافیت و آگاهی

آنچه از ویژگی‌های این نشست‌ها به شمار می‌رود این است که قرار نیست جمعی نخبه کنار هم بنشینند و یکدیگر را قضاوت کنند و یا اینکه توسط افرادی داورى شوند بلکه قرار است صرفاً افراد به پرسش و پاسخ پرداخته تا ابعاد یک موضوع مشخص شود و هر کدام صریحاً نظر خود را ارائه کنند. البته گاهی این حرف‌ها هم حرف جدیدی نیست بلکه دیدگاه‌هایی است که ممکن است قبلاً نیز جستجو و گریخته در اجتماع مطرح شده باشد اما عمدتاً برای نخستین‌بار است که به منظور روشن شدن حقایق در رسانه ملی توسط کارشناسان موشکافی می‌شود.

باید گفت، در شرایطی که شاهد ترویج ناهنجاری‌ها و معضلات اجتماعی مختلف هستیم که آسیب‌ها کوتاه‌مدت و بلندمدت آن دامن گیر خانواده‌ها شده و ابهاماتی در حوزه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی ذهن افکار عمومی را به خود درگیر کرده و افراد و بخش برنامه‌های معاند نیز با راهاندازی کمپین‌های مختلف و پخش برنامه‌های هماهنگی سنی در مسموم کردن ذهن جوانان و هدف گرفتن هویت خانواده‌ها را دارند تولید چنین برنامه‌هایی در راستای تحققی توصیه‌های آزاد مقام معظم رهبری مبنی بر پربایی کرسی‌های مژگان آندیشی می‌تواند فضای باز را برای تبادل نظر و آگاهی بخشی در جامعه ایجاد کند.

قطعا آگاهی در سایه شفافیت از ما ملتی قدرتمند خواهد ساخت که به دور از افکار و اندیشه‌های مسموم می‌توانیم در توسعه سیاسی، فرهنگی و اقتصادی گام‌های بلندی برداریم.